

Hans & Monique Hagen, “Veren“, Gedicht, korte tekst

D INHALTSVERZEICHNIS (Unterkapitel anklickbar mit Strg-Taste)

NL INHOUDSOPGAVE (klik op de hoofdstukken met ctrl-toets)

NL Hans & Monique Hagen – Veren. Tekst A (zonder uitleg).....	1
NL Hans & Monique Hagen – Veren. Tekst B (met woordverklaringen)	2
NL Context: Hans & Monique Hagen (leerkrachten)	3
D Sprachniveau (rezeptiv) A1-A2 (Lehrkräfte).....	3
D Literarisches Potenzial (Lehrkräfte).....	4
D Didaktisches Potenzial (Lehrkräfte).....	4
a. plaatje.....	5
b. leeservaring	6
c. Hocus Pocus	7

NL Hans & Monique Hagen – Veren. Tekst A (zonder uitleg)

Uit: *Nooit denk ik aan niets* (Querido, 2015)

Veren

van alle veren die ik vind

maak ik mijzelf een vogel

hocus pocus icarus

ik word een verenkind

ik leer zwemmen in de lucht

en duiken in de wind

NL Hans & Monique Hagen – Veren. Tekst B (met woordverklaringen)

Uit: *Nooit denk ik aan niets* (Querido, 2015)

Veren

- 1 van alle veren¹ die ik vind
- 2 maak ik mijzelf een vogel
- 3 hocus pocus icarus²
- 4 ik word een verenkind
- 5 ik leer zwemmen in de lucht
- 6 en duiken³ in de wind

¹ **de veren:** vogels hebben veren

² **Icarus:** zoon van Daedalus, vloog met zelf gemaakte vleugels (verhaal uit het oude Griekenland)

³ **duiken:** onder water zwemmen

NL Context: Hans & Monique Hagen (leerkrachten)

Hans Hagen (1955) studeerde Nederlands en geschiedenis en werkte als leraar, hij richtte een jeugdtheatergroep op en hij was redacteur van het kindertijdschrift *Taptoe*. Sinds 1987 is hij *full-time*-schrijver. Samen met zijn vrouw Monique Hagen zet hij zich in voor literatuur voor kinderen. In 2008 schreef hij het Kinderboekenweekgeschenk *Vlammen*. Zijn gedichten voor kinderen worden als poëtisch en tegelijk toegankelijk beschreven: “[I]eder gedicht voelt als een warme hand, die na een sierlijk gebaar even zacht de jouwe aanraakt.”¹ Hans Hagen bezoekt scholen in het binnen- en buitenland om workshops te geven en om voorstellingen te spelen. Monique Hagen is kleuterleidster en dramadocent. Zij geeft met *De Schrijverscentrale* poëzieworkshops en lezingen op scholen voor ouders en leerkrachten. Samen met Hans schreef zij in 2015 met *Nooit denk ik aan niets* een bundel met “[u]ltrakorte gedichten die alledaagse dingen met een vingertip betoveren”² Van 2017-2019 waren ze Nederlandse *Kinderboekenambassadeurs*.³

Bronnen:

¹ Jos Staal. “[Hans Hagen](#).” *Lexicon van de jeugdliteratuur*, 2008.

² Pjotr van Lenteren. “[Korte kindergedichten betoveren alledaagse dingen met een vingertop](#).” *De Volkskrant*, 2015.

³ Hans Hagen. “[Biografie](#).” *Website*, 2022. / Monique Hagen. “[Biografie](#).” *Website*, 2022.

D Sprachniveau (rezeptiv) A1-A2 (Lehrkräfte)

Syntaktisch

- Nebensatz-Hauptsatz Gefüge (Vers 1+2), danach Hauptsatzreihung (V. 4-6)
- Wiederholung Satzmuster (Anapher in Vers 4 und 5)

Wortwahl

- Vertraute Wortbildungsmuster (veren + kind = „verenkind“ Vers 4)
- Wortfelder *vogel/vliegen*
- Präsens: *vinden, maken, worden, leren, zwemmen, duiken*

Semantisch

- Metaphorische Sprache („zwemmen in de lucht en duiken in de wind“ Verse 5+6)
- Figur des “Icarus” (Erläuterung in *Tekst B*)
- Mehrdeutige Bezüge zwischen den Versen („veren“ Verse 1+4)

D Literarisches Potenzial (Lehrkräfte)

Das Gedicht fängt einen magischen Verwandlungsmoment ein, indem es in Worte fasst, wie ein Kind im Spiel durch seine eigene schöpferische Vorstellungskraft zum Vogel wird. Ein loser Kreuzreim fasst das Gedicht (ABCADA) in eine lockere Form, die dem schwebenden Charakter entspricht. In den letzten zwei Versen gerät auch die Bedeutung der Wörter in Bewegung, wenn körperliche Bewegung im Wasser auf die Luft übertragen wird: Das Ich „schwimmt“ in der Luft und „taucht“ im Wind, führt also die Verwandlung weiter und macht aus Luft Wasser (oder umgekehrt).

D Didaktisches Potenzial (Lehrkräfte)

Das Gedicht vermittelt Spaß am Spiel mit der Sprache und regt dazu an, eigene Wünsche nach Verwandlung in Sprache zu fassen. Literaturdidaktisch kann die Frage aufgeworfen werden, inwiefern inkorrektter Sprachgebrauch („tauchen“ im Wind) in Literatur doch „funktionieren“ kann, weil er positive Assoziationen auslöst?

(Pre-)Reading

- Visueller Einstieg durch Beschreibung eines Bildes und der Gefühle, die es auslöst (a.)
- Text (mehrmals) hören (Audiodatei) und/oder lesen (Textversion A oder B)

While-Reading

- erfahrungsorientiert: Was rief der Text in den SuS auf? (b.)
- Verwandlungsmoment des Textes auf sich selbst übertragen: was oder wer würde ich werden wollen?
- Umgang mit „inkorrektter“ Sprache im Gedicht: *zwemmen in de lucht/duiken in de wind* (V. 5/6): *Kloppen deze zinnen voor jou? Kan je zwemmen in de lucht?*

Post-Reading

- Lückentext: eigenes Gedicht analog zu „Veren“ verfassen (c.)
- Text mit einer Handlung verbinden, z.B. eine Feder zum Gedicht kleben und notieren, wo sie gefunden wurde, Federcollage etc.

a. plaatje

aanloopzinnen

<i>Als ik dit zie voel ik me ...</i>	<i>Hier is iemand aan het...</i>
blij tevreden bang ontspannen enthousiast in de war vrolijk bezorgd licht vrij ...	vliegen springen zweven opstijgen glijden dansen lopen vallen glimlachen ...

b. leeservaring

-
- Wat zie/hoor/voel je als je dit leest?
 - Wat vind je mooi?

-
- Als ik dit lees, zie/hoor/voel ik ...
 - Ik vind het mooi hoe...

c. Hocus Pocus

Maak je eigen gedicht!

1.

Kies een van de volgende woorden (of bedenk zelf een woord):

bladeren

bloemen

stenen

takjes

papiertjes

2.

Vul het woord in vers 1, 2 en 5 in.

1 _____ (titel)

2 van alle _____ die ik vind

3 maak ik mijzelf _____

4 hocus pocus _____

5 ik word een _____ kind

6 ik leer _____

7 en _____

3.

Maak nu het gedicht af.

Bedenk woorden voor vers 3, 4, 6 en 7. Misschien helpt je het volgende voorbeeld:

bladeren (titel)
1 van al de bladeren die ik vind
2 maak ik mijzelf boom
3 hocus pocus bladicus
4 ik word een blader kind
5 ik leer stil staan op de aarde
6 en bewegen met de wind

Hier zou ook *boek* kunnen staan –
dan zou het gedicht heel anders verder
gaan!